

"רבות בנות עשו חיל"

(משלי לא, כט)

נשים פורצות דרך בציונות הדתית

פעילות ליום האישה הבינלאומי

מטרות

- לעורר דיון באשר לנחיצותו של יום האישה הבינלאומי ובאשר לתכנים שראוי לעסוק בהם ביום זה.
- לברר את יחס המשתתפים להיבטים בסוגיית מעמד האישה בחברה הדתית.

פתיחה במליאה

בשמונה במרס, מציינים בעולם את יום האישה הבינלאומי. יום זה צוין לראשונה בשנת 1911 באוסטריה, בדנמרק, בגרמניה ובשוויץ. מקובל לראות את המקור ליום זה בשביתה שקיימו נשים שעבדו במתפרות ובבתי מלאכה לטקסטיל בניו יורק בשמונה במרס 1857 במחאה על תנאי העסקתן.

בחדש דצמבר 1977, החליטה האספה הכללית של האומות המאוחדות (או"ם) לאמץ את ההחלטה בדבר כינונו של יום המוקדש לציון זכויות האישה ולשלוש עולמי. ציון יום האישה הבינלאומי הוא הכרה בכך שקידום השלום והחברה כרוך בשוויון לנשים, בהשתתפותן הפעילה בחברה ובהכרה בתרומתן לשלום ולביטחון העולמיים.

בישראל מציינים את יום האישה הבינלאומי בדיונים שונים, בעצרות ובהפגנות על מצב האישה במדינת ישראל בתחומים שונים, כגון: השוואת שכר ואלים במשפחה. (מתוך אתר מט"ח)

שאלות לדיון ולמשבה

- לדעתכם, האם יש חשיבות בציון יום האישה הבינלאומי? פרטו.
- לדעתכם, כיצד נכון לציין את יום האישה? אילו נושאים הייתם מעלים לסדר היום הציבורי בציון תאריך זה? נמקו.

צפו בסרט שקיעה אחרונה (כפר הנוער לבנות 'איילת השחר' – עלילתי) עד דקה 6:45.

- מה דעתכם על מעמדם של שני בני הזוג במערכת היחסים כפי שהוא מוצג בסרט?
- מהי ההתלבטות שבפניה ניצבת ליה? בין אילו ערכים היא מתלבטת?
- מהן הציפיות של רועי מליה? מה דעתכם על ציפיות אלו?
- מהו המסר שמעבירה אימה של ליה לבתה? מה דעתכם על מסר זה?
- מה לדעתכם תחליט גיבורת הסרט לעשות? מדוע? מה הייתם מציעים לה לעשות?

המשיכו לצפות בסרט עד סופו.

- מה הרגשתם ביחס לבחירתה של ליה? מדוע?
- כיצד הייתם מציעים לשני בני הזוג לנהל את מערכת היחסים ביניהם?
- לדעתכם, האם הסרט מציג סיטואציה מוקצנת או אמיתית?

בקבוצות

דיון בייצוגים נשיים בשיר, בכרזה ובמקור תורני

בשיר:

מה לך אישה / רבקה לוביץ'

מה לך אישה בספרים?
ידיך לשאת תינוקות נועדו
ולא לדפדף בדפים,
ללטף את העור הרך הענוג
למחות דמעה
להחזיר לשורה.
הן אם תחזיקי בשני הדברים
ייפול הנופל מבין השלושה.
מה לך אישה בין גדולים?
עיניך יונים
שפתיך דבש הנוטף על פרחים.
שבי לך מתחת לעץ תפוחים
הן אין ברצונך לבלבל החושים
להפוך עולמות
לשנות סדרים ישנים

פעמים טהורה את
פעמים את טמאה
מה לך אישה בין טהורים?
שבי לך מתחת לעץ הנירוונה
הלא אם נצטרך
נקרא לך בשמך
כמו בקופת חולים.

שאלות לדין ולמחשבה

- איזה קול בחברה מייצג הדובר בשיר?
- האם זה קול שאתם מכירים מחייכם? פרטו.
- מהו לדעתכם המסר שהמשוררת מבקשת להעביר? מה דעתכם על מסר זה?

בכרזה:

(זוהי כרזת תעמולה משנת 1943. הכרזה עוצבה עבור תאגיד וסטינגהאוס אלקטריק על מנת להעלות את המורל בקרב הנשים העובדות. בכרזה זו נעשו שימושים רבים לצורכי העצמה, פרסומת ופרודיות)

- מהו לדעתכם המסר שהכרזה מביעה?
- האם אתם מסכימים עם מסר זה? הסבירו.
- אם הייתם צריכים לבטא בכרזה את עמדתכם בנושא מעמד האישה, כיצד הייתה נראית הכרזה שלכם?

במקור תורני:

עיינו בדבריו של רבי יצחק עראמה (חי בין השנים 1420-1494 והיה ממנהיגי של יהדות ספרד בדור הגירוש)

והנה בשני השמות האלה נתבאר שכבר יש לאשה שני תכליות. האחד מה שיורה עליו שם אשה, "כי מאיש לוקחה זאת", וכמוהו תוכל להבין ולהשכיל בדברי שכל וחסידות, כמו שעשו האמהות וכמה צדקניות ונביאות, וכאשר יורה פשט פרשת "אשת חיל מי ימצא"... והשני עניין התולדה... הלידה וגידול הבנים, כאשר יורה עליה שם חוה, כאשר "היא היתה אם כל חי" (עקדת יצחק, ראשית שער תשיעי, עג"ב)

שאלות לדין ולמחשבה

- מהן שתי התכליות השונות של האישה לפי דבריו של רבי יצחק עראמה?
- האם עמדתו זו מפתיעה אתכם? מדוע?
- כיצד דבריו אלה יכולים לסייע לליה בדילמה העומדת לפניה?

משימה:

תנו דוגמה לאישה דתית שהצליחה לפרוץ את [תקרת הזכוכית](#), להתעלות מעל הציפיות החברתיות ולפרוץ דרך בתחום כלשהו: הלכה, חינוך, מחקר, חברה, תקשורת ועוד.

התכוננו להציג במליאה:

- באיזו דמות בחרתם?
- מהם הישגיה הבולטים?
- מהם לדעתכם הקשיים שעמם התמודדה?
- האם לדעתכם עומדים קשיים רבים יותר בפני אישה דתית מאשר בפני אישה שאינה דתית? במה דומים קשייה של אישה דתית לקשייה של אישה שאינה דתית ובמה הם שונים?
- מה לדעתכם אפשר ללמוד מהדמות שבה בחרתם על היכולת של האישה הדתית לפרוץ את תקרת הזכוכית: אילו תכונות נדרשות לשם כך? אילו גורמים אחרים מאפשרים פריצה זו?
- כיצד לדעתכם יכולים בני נוער לתרום לקידום מעמד האישה בכלל ומעמד האישה הדתית בפרט בחברה הישראלית?

סיכום במליאה

- האם נשים רבות פרצו דרך בתחומי חיים שונים? מהו ההסבר לכך?
- האם אתם מכירים אישית נשים שעשו זאת או שמעתם על נשים אלו? מה אפשר ללמוד מהן?

למנחה

להלן דוגמות לנשים דתיות פורצות דרך בתחומים שונים:

הלכה

[מלכה פיוטרקובסקי ויקיפדיה](#)
[הרבנית מלכה פיוטרקובסקי](#)

חברה

[מרים פרץ מקור ראשון](#)
[מרים פרץ אנשים](#) סרטון 18:29

משפט

[השופטת רחל פרייר](#)
[רחל פרייר חדשות](#) 2 13:33
[השופטת ד"ר פנינה נויבירט](#)

חינוך

[רחל נריה ויקיפדיה](#)
[הרבנית נריה](#) ערוץ 7
[מול מבוכת המתירנות](#)

חסד

[הרבנית ברכה קפאח](#)

מחקר

[פרופ' שולמית לבנברג](#)
[פרופ' רחלה פופובצ'ר](#)

רפואה

[ד"ר חנה קטן](#)

תקשורת

[סיון רהב מאיר](#)

צוות היגוי: מיכל דה האן, שושי שפיגל, עמליה לואין, יעל קופרשטוק
כתיבה ועריכה: יעל קופרשטוק, אפרת חבה, חגית חכם